

Vlaams
Parlement

ingediend op **475** (2014-2015) – Nr. 1
24 september 2015 (2014-2015)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Matthias Diependaele en Björn Rzoska

over de aanpak van de vluchtelingenproblematiek
in Vlaanderen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Hofkens.

Vaste leden:

de heren Matthias Diependaele, Jan Hofkens, Jos Lantmeeters, de dames Lieve Maes, Grete Remen, de heer Paul Van Miert;

de heer Jenne De Potter, mevrouw Katrien Schryvers, de heren Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;

de heren Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;

de heer Jan Bertels;

de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de heer Piet De Bruyn, mevrouw Annick De Ridder, de heren Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;

de heren Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, mevrouw Katrien Partyka;

de heren Rik Daems, Marino Keulen;

de dames Michèle Hostekint, Güler Turan;

de heer Wouter Vanbesien.

Toegevoegde leden:

mevrouw Barbara Bonte.

INHOUD

1. Toelichtingen namens de Vlaamse Regering	4
1.1. Tussenkoms van Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	4
1.2. Tussenkoms van Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs.....	6
1.3. Tussenkoms van Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie	8
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	8
3. Antwoorden van de Vlaamse Regering	15
4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden.....	18
Gebruikte afkortingen	25

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting hield op 11 september 2015 een gedachtewisseling met de Vlaamse Regering over de aanpak van de vluchtelingen crisis in Vlaanderen. Namens de Vlaamse Regering namen de ministers Liesbeth Homans, Hilde Crevits en Annemie Turtelboom deel aan de gedachtewisseling.

1. Toelichtingen namens de Vlaamse Regering

1.1. Tussenkoms van Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Situatieschets

Minister *Liesbeth Homans* geeft een overzicht van de forse toename van het aantal asielzoekers. Volgens de prognoses zouden er in 2015 ongeveer 39.000 asielaanvragen worden ingediend. In 2014 ging het nog om 17.213 aanvragen. Omdat het om oorlogsvluchtelingen gaat, schat men dat ongeveer 80% van de asielzoekers zal worden erkend. Van die 80% zou zich ongeveer 70% in Vlaanderen vestigen. Door de stijging van het aantal asielaanvragen is ook de gemiddelde behandelingstermijn gestegen tot acht maanden. Ten laatste vanaf december 2015-januari 2016 zal er een belangrijke impact zijn op het Vlaamse beleid.

Bevoegdheidsverdeling

De federale overheid is bevoegd voor de asielprocedure en voor de opvang tijdens de procedure in asielcentra of LOI's. Volgens de minister is er voldoende opvangcapaciteit. Federaal staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Theo Francken, heeft recent aangekondigd dat hij over extra plaatsen beschikt.

De minister verduidelijkt het verschil tussen een asielzoeker en een erkend vluchteling. Een asielzoeker zit nog in de asielprocedure, een erkend vluchteling heeft reeds een positieve beslissing van de federale instanties gekregen. De erkenning van asielzoekers heeft een grote impact op het Vlaamse en het lokale beleid. De gemeentebesturen staan op de eerste rij om tegemoet te komen aan de noden vanaf het ogenblik dat een asielzoeker erkend is als vluchteling. Een erkend vluchteling heeft het recht zich in te schrijven in het vreemdelingenregister van de gemeente van zijn of haar keuze.

Tijdens de asielprocedure is de federale overheid bevoegd voor de noodopvang in de asielcentra en de LOI's (dus voor bed, bad en brood), voor de sociale, medische en psychologische begeleiding en voor de voogdij over de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Ook de Vlaamse overheid heeft tijdens de procedure al een aantal bevoegdheden. De kinderen hebben vanaf de eerste dag recht op onderwijs. De asielzoekers kunnen zich, los van het inburgeringstraject, vrijwillig aanmelden voor het volgen van Nederlandse taallessen. Vlaanderen is ook bevoegd voor de vaccinatie van kinderen tot zes jaar in alle opvanginitiatieven en voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen na een verontrustende situatie. Na vier maanden kunnen de asielzoekers starten met een vrijwillig inburgeringstraject en na zes maanden kunnen ze een arbeidskaart aanvragen, ook als ze op dat ogenblik nog niet erkend zijn als vluchteling. De arbeidskaart wordt niet automatisch uitgereikt. De vraag of de termijn voor de aflevering van een arbeidskaart kan worden teruggebracht van zes naar vier maanden, werd vandaag besproken door de Federale Regering, maar er is nog geen beslissing genomen.

Op het ogenblik dat een asielzoeker het statuut van erkend vluchteling heeft verkregen, is Vlaanderen bevoegd voor de verplichte inburgering, voor werk en welzijn en voor het opnemen van de rol door de lokale besturen. De meeste vluchtelingen die nu erkend worden, zijn derdelanders en dus per definitie verplicht na drie maanden een inburgeringstraject op te starten. Ze kunnen echter al vrijwillig starten met dat traject vier maanden na het opstarten van de asielprocedure.

Na een erkenning als vluchteling kan men er vrijwillig voor kiezen om nog twee tot drie maanden in een opvangcentrum te blijven. Men komt dus niet noodzakelijk onmiddellijk na de erkenning op straat terecht. Die opvang is een federale bevoegdheid.

Uitgangspunten aanpak in Vlaanderen

De Vlaamse Regering neemt proactief haar verantwoordelijkheid op. In tegenstelling tot andere deelstaten beschikt Vlaanderen over de nodige structuren die functioneren. Er hoeven dus geen nieuwe structuren te worden opgericht, maar er is wel de kwestie van de capaciteit. Het aanbod moet dus verhoogd worden.

Vlaanderen geeft kansen, maar vraagt tegelijk ook inspanningen. Vaak is dat in het voordeel van de betrokkenen zelf. Het is de bedoeling dat de nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren, dat ze zo snel mogelijk aan het werk gaan en dat ze zich onze waarden en normen eigen maken, zonder de eigen identiteit te moeten opgeven. Het is ook belangrijk dat de kinderen naar school kunnen gaan.

Deze asielcrisis heeft een impact op verschillende Vlaamse beleidsdomeinen: Inburgering en Integratie, Binnenlands Bestuur, Werk, Welzijn, Onderwijs, Wonen, Armoedebestrijding en Financiën en Begroting. Er werd een ministerieel comité opgericht om de afstemming verder te verbeteren. De leden van dit comité zijn minister-president Geert Bourgeois, die het voorzitterschap waarneemt, en de ministers Annemie Turtelboom, Hilde Crevits, Jo Vandeuren, Philippe Muyters en Liesbeth Homans.

Het agentschap Integratie en Inburgering neemt nu al de coördinatiefunctie inzake monitoring op zich en zal het ministerieel comité ondersteunen. Het agentschap werd in de vorige regeerperiode gecentraliseerd en het functioneert voortreffelijk. Voor een goede monitoring is samenwerking met het federale niveau en met de VGC in Brussel noodzakelijk.

Vlaams instrumentarium

Het instrumentarium bestaat uit de verplichte inburgeringstrajecten, de ondersteuning van de lokale besturen, de begeleiding naar werk, het aanbieden van onderwijs en de welzijnssteuning.

Een inburgeringstraject omvat een cursus maatschappelijke integratie, een individuele begeleiding, een cursus Nederlands Tweede Taal en loopbaanoriëntatie. Men zal uiteraard moeten inzetten op een uitbreiding van de capaciteit van de verplichte inburgeringstrajecten, dus van het aantal ingerichte lesuren, van het personeel en van de infrastructuur. Men verwacht immers een extra instroom van ongeveer 21.500 mensen. Voor inburgering en NT2 zijn er momenteel geen wachtlijsten. De vraag is momenteel wel groot en het aanbod moet kunnen volgen. Daarom zal men voor de inburgering ook private actoren inzetten, zoals overigens uitdrukkelijk voorzien is in het regeerakkoord.

De kennis van het Nederlands is de sleutel tot integratie. Een gericht inburgeringstraject is in het belang van de nieuwkomer zelf. Het versterkt de integratie in de samenleving, verhoogt de kansen op een deelname aan de arbeidsmarkt en bevordert het opvolgen van de resultaten van de kinderen op school. Het Vlaamse inburgeringsbeleid kan een voorbeeld zijn voor de andere deelstaten.

Na de erkenning worden de lokale overheden geconfronteerd met heel wat uitdagingen. Zij moeten hiermee als eerstelijnsverantwoordelijke aan de slag gaan. De Vlaamse ondersteuning van de lokale besturen zal onder meer betrekking hebben op woonbegeleiding, gezinsondersteuning, medische of psychosociale begeleiding en armoedebestrijding. De Vlaamse Regering beseft dat ze vooral die steden en gemeenten moet ondersteunen waar de problematiek het grootst is.

Beleidsdomein Werk

Ook het beleidsdomein Werk speelt een belangrijke rol. De instromers moeten immers zo snel mogelijk aan het werk kunnen gaan. De VDAB hanteert een aanpak op maat via inwerkingstrajecten. Het is echter nog niet duidelijk hoe intensief dat maatwerk zal moeten zijn. Het profiel van de vluchtelingen is in dat kader van belang. Vluchtelingen die in Syrië of Irak een hoger diploma behaald hebben, hoeven niet zo intensief naar werk begeleid te worden als lager geschoolden of mensen zonder diploma. De minister hoopt binnen afzienbare tijd meer duidelijkheid te hebben over de vraag hoe intensief het maatwerk moet zijn.

Men kan extra inzetten op werk door een goede overdracht van de inburgeringstrajecten naar de VDAB via loopbaanoriëntatie, door een versterking van de beroepsopleiding en taalondersteuning, door het werkplekleren en door het responsabiliseren van de werkgevers om deze doelgroep extra kansen te bieden. De werkgevers hebben de voorbije dagen trouwens al duidelijk gezegd dat ze daartoe bereid zijn. Men moet ook extra inzetten op het afleveren van de arbeidskaarten C voor de werknemers en van de beroepskaarten voor de zelfstandigen.

1.2. Tussenkomen van Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs

Onderwijs

Minister *Hilde Crevits* benadrukt dat het onderwijs vrij goed is georganiseerd voor het onthaal van anderstalige nieuwkomers, zowel in het lager als in het secundair onderwijs, al moet er misschien wat worden bijgestuurd. Het OKAN-aanbod laat toe om flexibel in te spelen op snel wijzigende situaties. Als er meer leerlingen zijn, dan kan er een groter aanbod ingericht worden. De financiering gebeurt namelijk op basis van een open-endregeling.

Het onthaalonderwijs is bedoeld voor een beperkte periode. Het is mogelijk voor kinderen vanaf vijf jaar. In het lager onderwijs zitten de kinderen gewoon in de klas, maar worden ze een aantal uren begeleid om de taal te leren. Een knelpunt in het secundair onderwijs is dat men tot nog toe alleen bij het begin van het schooljaar OKAN-klassen kan inrichten. Nu werd er binnen de regering afgesproken om deze regeling tijdelijk op te schorten. Om chaos te voorkomen wil men echter een zicht behouden op de instapmomenten.

Op het einde van het schooljaar 2014-2015 waren er 2385 anderstalige nieuwkomers in het gewone basisonderwijs. In het voltijds secundair onderwijs waren er op 1 februari 2015 46 scholen die OKAN-onderwijs inrichtten. In het deeltijds beroeps secundair onderwijs waren er op dat ogenblik 43 anderstalige

nieuwkomers. Het is nu nog niet duidelijk hoe de instroom zal verlopen. Het is wel een feit dat kinderen meteen na hun registratie als asielzoeker recht hebben op onderwijs. In het leerplichtonderwijs zijn er ook de schoolcoaches die de leerlingen na een jaar onthaalklas opvolgen. Afhankelijk van de instroom in de scholen zullen er misschien bijkomende middelen worden ingezet.

Een erkenning van buitenlandse diploma's is belangrijk om mensen in een traject naar werk te krijgen. Veel van de huidige nieuwkomers hebben in het buitenland een diploma behaald, maar kunnen dat niet aantonen aan de hand van papieren bewijsmiddelen. Het is ook niet altijd duidelijk of de universiteit in kwestie, gezien de oorlogssituatie, nog in staat is om alle nodige informatie te verstrekken. Het NARIC onderzoekt in individuele dossiers in welke mate een buitenlands diploma overeenstemt met een Vlaams diploma. Daarvoor werkt het nauw samen met de Vlaamse universiteiten en hogescholen. Bij vluchtelingen hanteert het NARIC een meer flexibele houding, maar het uitgangspunt blijft hetzelfde, namelijk dat er gelijkwaardigheid van de diploma's moet zijn. Het is belangrijk om snel en efficiënt, maar ook zorgzaam te werk te gaan.

Welzijn

Het beleidsdomein Welzijn focust op een verhoogde inzet naar jonge kinderen, niet-begeleide minderjarigen en gezinnen met kinderen. Binnen de huidige vluchtelingencrisis melden heel wat burgers zich om tijdelijk een erkend gezin met kinderen op te vangen binnen de eigen gezinscontext. Dat vraagt natuurlijk een aangepaste begeleiding en een specifieke expertise. Daarom wil minister Vandeuren, in samenwerking met Pleegzorg Vlaanderen, Vluchtelingenwerk Vlaanderen en de diensten voor jeugdhulp een proefproject opstarten om de huidige kandidaat-gastgezinnen zo snel mogelijk te matchen met een vluchtelingengezin. Ook hier is het belangrijk om zorgvuldig te werken.

Er zijn ook spontane meldingen voor de opvang van niet-begeleide minderjarigen binnen de gezinscontext. Ook hier zal het nodig zijn de screening en de matching te versnellen. Men kiest voor een gecoördineerde aanpak en een versterking van het aanbod. Vlaanderen beschikt over goed functionerende structuren, maar er is nood aan extra capaciteit. Voor niet-begeleide minderjarigen specificeert de rondzendbrief van 21 maart 2006 de rol die Vlaanderen opneemt. Er is sprake van een buffer voor jonge kinderen vooraleer een verblijf in pleegzorg mogelijk kan zijn. Een tijdelijk verblijf van twee maanden in een residentiële instelling wordt als buffer gecreëerd in de fase van oriëntering naar de pleegzorg. Daarvoor is er voorzien in tien residentiële plaatsen.

Minister Jo Vandeuren installeert een herkenbaar en gecentraliseerd meld- en informatiepunt voor professionelen inzake de begeleiding van kinderen en jongeren. Per regio wordt er ook voorzien in een bijkomend aanbod voor jeugdhulp dat zich richt naar de sectoren onderwijs en welzijn. De professionele hulp wordt dus op een gecoördineerde manier aangeboden. Voor sommige minderjarige adolescenten is begeleid zelfstandig wonen de meest geschikte opvangvorm. Ook hier is nood aan een bijkomend aanbod.

In de voorbije jaren hebben de specifieke werkingen binnen de centra algemeen welzijnswerk per jaar gemiddeld 12.000 erkende vluchtelingen begeleid. In de huidige omstandigheden zal de druk voor de individuele psychosociale begeleiding van erkende vluchtelingen stijgen. Dat vergt een tijdelijke versterking van CAW's met een specifieke werking rond vluchtelingen. Men denkt aan de regio's Antwerpen, Brussel en Gent en ook aan de kuststreek.

Kind en Gezin staat in voor de basisdienstverlening inzake medische en psychosociale preventie voor zwangere vrouwen en jonge kinderen. Momenteel

staat Kind en Gezin al in voor de begeleiding van de asielzoekers in de opvangcentra. Fedasil en het Rode Kruis Vlaanderen hebben daarover een ontwerp van overeenkomst met Kind en Gezin, die intussen al volop uitgevoerd wordt. Er wordt ook versneld werk gemaakt van het samenwerkingsakkoord met de federale overheid inzake de niet-begeleide minderjarigen. Dat wordt geagendeerd op het Overlegcomité.

1.3. Tussenkoms van Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Budgettaire impact

Minister *Annemie Turtelboom* stelt dat een crisissituatie een gezamenlijke aanpak vergt. De Vlaamse Regering is daar al een hele tijd mee bezig. Er bestaan al heel wat structuren die goed functioneren. Men moet alleen zorgen voor voldoende capaciteit. Daarvoor zullen er uiteraard budgetten nodig zijn. Bij de begrotingsopmaak die tegen het einde van deze maand afgerond zal zijn, zal de regering ramen wat ze nodig heeft voor 2015 en 2016.

Men zal moeten blijven monitoren. Het gaat om maatwerk. Op dit ogenblik gaat men ervan uit dat ongeveer zeventig percent van de erkende vluchtelingen in Vlaanderen zal terechtkomen. De monitoring moet ervoor zorgen dat men met de kredieten kort op de bal kan spelen. De monitoring zal zich richten op het aantal erkenningen en op het percentage erkende vluchtelingen dat in Vlaanderen terechtkomt, maar ook op het aandeel kinderen en volwassenen. Het is evident dat het agentschap Integratie en Inburgering en de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn op extra middelen moeten kunnen rekenen. Er zal ook een ondersteuning zijn voor de steden en gemeenten die met extra taken zullen worden geconfronteerd. Nadien moet men monitoren of het gaat om een tijdelijke dan wel om een langdurige asielcrisis.

Binnen de begroting zijn er zowel gesloten budgetten als open-end-financieringen. Het leerplichtonderwijs kent een open-endfinanciering zodat de budgetten automatisch aangepast worden aan het aantal leerlingen. Bij de gesloten budgetten zal men moeten zorgen voor extra middelen. Op dit ogenblik zijn er alleen ruwe cijfers. Vanaf het moment van inschrijving van de vluchtelingen bij de gemeenten zal men kunnen nagaan of de raming van de begrotingsopmaak correct is. Dan zal men weten wat het profiel is van de vluchtelingen, waar de mensen terechtkomen en welke departementen de middelen het meeste nodig zullen hebben.

De timing van de noden verschilt vrij sterk per beleidsdomein. Dat is belangrijk voor de budgettaire invulling. De inburgeringstrajecten moeten bijvoorbeeld zes tot negen maanden na de erkenning opstarten, maar vier maanden na de asielaanvraag kan men al een vrijwillige aanvraag doen. Dit vergt extra middelen voor de betrokken departementen en voor de steden en gemeenten. Vlaanderen zal daarin een budgettair engagement opnemen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

An Moerenhout is verheugd over het organiseren van deze commissievergadering waar haar fractie om gevraagd had. Groen is ook tevreden dat er nu, in tegenstelling tot enkele weken geleden, een plan van aanpak vanwege de Vlaamse Regering is.

Eerst wil ze een misverstand rechtzetten. Minister Homans heeft de voorbije weken herhaaldelijk gezegd dat vluchtelingen geen voorrang zullen krijgen op een sociale woning. Daarmee insinueert ze dat bepaalde organisaties of partijen

daarvoor vragende partij zouden zijn. Dat is echter niet het geval. Door deze boodschap zo vaak in de pers te brengen, heeft de minister echter ongerustheid gezaaid bij de tachtigduizend Vlamingen die vandaag nog altijd op een sociale woning wachten. Daarom vraagt Groen dat de minister zou bevestigen dat vluchtelingen geen voorrang krijgen, precies omdat de voorrangsregels wettelijk bepaald zijn. De fractie vraagt ook dat de minister haar discours zou aanpassen. Met dergelijke uitspraken zaait de minister namelijk paniek en zet ze mensen in de samenleving tegen elkaar op. Dat is niet het signaal dat Groen van de Vlaamse Regering verwacht.

Groen is dus blij dat er een plan van aanpak is, maar dit plan bevat te weinig concrete maatregelen, hoewel het momenteel gaat om de grootste vluchtelingen-crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. De grootste leemte in het plan is de huisvesting, nochtans de grootste uitdaging voor de Vlaamse Regering. Alles begint met een dak boven het hoofd; zonder een dak boven het hoofd kan een nieuwkomer geen Nederlands leren, kan hij niet inburgeren. Het woord 'wonen' komt in dit plan echter niet voor. De 25.000 vluchtelingen zullen binnen de zes tot negen maanden in onze samenleving terechtkomen. Ze zijn aangewezen op de private huurmarkt die niet afgestemd is op een dergelijke toevloed. Het aanbod is te klein, de prijzen zijn te hoog en de kwaliteit te laag. Vandaag zijn er op de Vlaamse huurmarkt al 94.000 mensen bij wie het water aan de lippen staat. Het is vooral door de hoge huurprijzen dat mensen vandaag in de armoede terechtkomen. Binnen zes maanden komen daar nog eens 25.000 huurders bij. Mevrouw Moerenhout vraagt dat de regering dit gegeven mee op zou nemen in haar plan van aanpak.

Groen stelt voor om de wooncapaciteit te verhogen door een systeem van tijdelijke verhuur van leegstaande panden te onderzoeken. Steden en gemeenten zouden bij private huurders een rondvraag kunnen doen om een zicht te krijgen op de leegstaande panden die in aanmerking komen voor een tijdelijke verhuur van zes tot twaalf maanden. Daarbij zou men kunnen denken aan een opheffing van de leegstandsheffing. De grootste private verhuurders, de sociale huisvestingsmaatschappijen, zijn bereid om die maatregel te onderzoeken. Ze schatten dat er bij hen op korte termijn 1000 tot 1500 woningen kunnen worden vrijgemaakt. Dit is uiteraard een transitiemaatregel. Zo gunt men de steden en gemeenten een beetje ademruimte om de vluchtelingen te ondersteunen bij het zoeken naar een woning op de private markt. De Vlaamse Regering gunt zichzelf ook wat meer ruimte om 25.000 extra mensen te helpen die problemen hebben op de private huurmarkt. Hoe wil minister Homans de lokale besturen ondersteunen? Wat met de steden en gemeenten die zeggen dat ze al genoeg gedaan hebben? Daarbij denkt ze in de eerste plaats aan de uitspraken van de OCMW-voorzitter van Antwerpen.

Erkende vluchtelingen hebben dezelfde rechten als Vlamingen. Ze hebben dus geen voorrang op een sociale woning. Op dit ogenblik zegt de wet echter dat iemand die een huis heeft in het buitenland, niet in aanmerking komt voor een sociale woning. Groen vindt dat het recht op wonen niet gegarandeerd is als men een huis bezit in oorlogsgebied, dat mogelijk gebombardeerd is of gewoon onveilig. Daarom stelt Groen voor om het betreffende artikel in de Vlaamse Wooncode te wijzigen.

Ten slotte vraagt Groen dat de Vlaamse Regering meer zou inzetten op de socialeverhuurkantoren en op een uitbreiding van het systeem van huurpremies, zoals CD&V en Open Vld al eerder hebben bepleit.

De integratietrajecten zijn erg belangrijk. Minister Homans heeft daarvoor 83 miljoen euro gevraagd. Welk budgettair raamwerk zit er achter dat precieze getal? Daaruit kan blijken op welke domeinen van het inburgeringstraject de

minister precies wil inzetten. Gaat het om 83 miljoen extra in vergelijking met het huidige budget of om 83 miljoen euro in totaal? In dat laatste geval gaat het om een toename met 22 miljoen euro. Groen heeft berekend dat 25.000 bijkomende inburgeraars ongeveer 14 miljoen euro extra zouden kosten. De VDAB heeft al gecommuniceerd dat ze 40 miljoen euro extra nodig heeft. Is dat bedrag ook vervat in de 83 miljoen euro?

Minister Hilde Crevits heeft gezegd dat er onder de vluchtelingen 7000 kinderen zijn, waarvan 1000 niet-begeleide minderjarigen. Dat betekent dat onderwijs, na wonen, het belangrijkste Vlaamse bevoegdheidsdomein wordt voor het aanpakken van deze vluchtelingencrisis. Het Kinderrechtencommissariaat vroeg om hierbij rekening te houden met de bestaande capaciteitsproblemen in bepaalde regio's. Daarom vraagt het aan de Vlaamse Regering om vrije schoolplaatsen in steden en gemeenten alvast te inventariseren. Groen steunt deze vraag. Pas als het duidelijk wordt waar de kinderen naar school kunnen gaan, kan de rest op zijn plaats vallen.

Groen is verheugd met de verhoging van de middelen voor de onthaalklassen. Het KRC en de Vlaamse Onderwijsraad stellen echter dat het ook over de inhoud van de onthaalklassen moet gaan. Nu wordt er te eenzijdig gefocust op het verwerven van de Nederlandse taal. Het is echter belangrijk om ook de schoolachterstand voor andere vakken weg te werken, schoolse vaardigheden aan te leren en psychosociale ondersteuning te bieden. Men kan ook meer inzetten op vervolgotrajecten.

In de scholen waar de vluchtelingenkinderen terechtkomen, moet er voldoende expertise aanwezig zijn. Door hun problematische achtergrond hebben deze kinderen vaak een specifieke begeleiding nodig. Daarom steunt Groen de vraag van de Vlor om een pool van expertleerkrachten aan te maken en om de CLB's voldoende te betrekken. Zij kunnen de kinderen extra begeleiden en zorgen voor de terugkoppeling naar de ouders. Door de besparingen en door de invoering van het M-decreet staan ze echter zwaar onder druk. Daarom vraagt Groen om de CLB's beter te ondersteunen.

Volgens *Jo De Ro* hebben alle asielcrises omvang, acuut karakter en menselijk drama gemeen, maar er zijn ook verschillen die maatwerk nodig maken. Zijn fractie stelt met tevredenheid vast dat dit laatste zowel in de federale maatregelen als in de Vlaamse aanpak terug te vinden is.

Op basis van de beschikbare informatie blijkt dat het om nogal wat alleenstaanden gaat maar ook om gezinnen met kinderen. Het erkenningspercentage gaat de laatste twee maanden pijlsnel omhoog. Veel vluchtelingen zijn gemiddeld of hoger geschoold. Dat is belangrijk voor de Vlaamse Regering, die bevoegd is voor werk, onderwijs, welzijn en inburgering. Als vluchtelingen de juiste instrumenten aangereikt krijgen, kunnen ze hun eigen leven weer in handen nemen. Deze integratie in de normale samenleving wordt ook door henzelf gewenst.

De spreker waardeert dan ook dat onderwijs vanaf het begin ingeschakeld wordt en treedt bij dat maatregelen nodig zijn om de kinderen zo snel mogelijk naar school te krijgen. Voor volwassenen is het belangrijk dat meteen met taallessen kan worden begonnen. De heer De Ro heeft in dat verband begrepen dat het Rode Kruis niet weigerachtig staat tegenover lessen in de centra, om capaciteitsproblemen in de Huizen van het Nederlands te vermijden. Voor de integratie op de arbeidsmarkt komen VDAB en NARIC in beeld. Sluitstuk is dat erkende vluchtelingen de geboden kansen ook grijpen.

In zijn eigen stad heeft de spreker de ervaring dat de meeste Syrische vluchtelingen zeer geëngageerd zijn om hun kinderen te laten deelnemen aan het

onderwijs en zich zelf maatschappelijk en economisch te integreren. Men moet er zich dan ook voor hoeden deze mensen al te zeer te problematiseren, ook al is er wel degelijk sprake van menselijk drama en traumatische ervaringen. De meesten hebben evenwel voldoende veerkracht om met wat hulp een plaats in de maatschappij te verwerven.

De spreker wil weten of de federale overheid bij de keuze van de collectieve voorzieningen voor de opvang van asielzoekers op de hoogte wordt gesteld van de capaciteitsgebieden in het Vlaamse onderwijs. Men moet immers kunnen volgen. Zo staan CLB's in sommige gebieden meer onder druk dan elders. Als geen extra middelen beschikbaar zijn, moet men misschien herverdelen of experts tijdelijk mobieler maken.

Een andere vraag is die naar het leerlingenvervoer. Als in de opvangplaats geen OKAN-plaatsen meer vrij zijn, kan men de leerlingen immers verplaatsen naar buurgemeenten. Welke mogelijkheden zijn er op dat vlak? Wat zijn de concrete vormen van ondersteuning van en het overleg met de gemeenten waar collectieve voorzieningen ingericht worden?

Om de erkenning van de diploma's van hoogopgeleiden te versnellen, kan men de betrokken dienst in het ministerie tijdelijk versterken met ambtenaren uit andere diensten, ook al is niet de gehele keten in Vlaamse handen. In het licht van de verwachte opening van nieuwe centra bepleit de spreker ook de samenstelling van een kleine ploeg in de administratie die de vragen van inrichtende machten over de inrichting van OKAN-klassen kan beantwoorden. Verder mag ook de groep tussen 2,5 en 5 jaar niet uit het oog verloren worden.

Tot slot verzoekt de spreker dat men op Vlaams niveau aan Fedasil en het Rode Kruis om extra psychologische bijstand vraagt om te vermijden dat de lokale besturen, het onderwijs en de welzijnssector zouden verdrinken.

De fractie van *Joris Vandenbroucke* koesterde hoge verwachtingen over een daadkrachtige Vlaamse aanpak na de oprichting van een ministerieel comité en de verklaringen van de minister-president dat de Vlaamse Regering haar huiswerk gemaakt had. De uitspraken van minister Homans over de plichten van asielzoekers deden de afgelopen dagen echter twijfel toeslaan. Tegenover die plichten plaatst de regering niet meer dan coördinatie en monitoring. Zij telt de erkenningen en laat de mensen instromen in de bestaande instellingen, waarvan de capaciteit wordt verhoogd.

Volgens het lid zal dit niet volstaan, want heel wat instrumenten schieten nu al te kort. Hij geeft werk als voorbeeld. Niet alle vluchtelingen zijn hoogopgeleid en er zijn weinig regio's in de EU waar mensen met een migratieachtergrond zo moeilijk aan een baan raken. Het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid faalt op dat vlak.

Een soortgelijk verhaal heeft betrekking op wonen. Naar welke woningen denkt de minister de erkende asielzoekers met de beloofde extra inspanningen te begeleiden? Op de sociale huurmarkt is er nu al een groot tekort en niemand wil dat de vluchtelingen over de hoofden van de huidige wachtenden springen. De helft van de huurders op de private huurmarkt heeft moeite om de huur te betalen. Een op drie verhuurders staat weigerachtig tegenover verhuur aan iemand die leeft van een uitkering, en een op vijf aan mensen met een achtergrond van buiten de EU. Extra middelen zullen dus niet volstaan.

De spreker pleit er daarom voor de boekhoudersmentaliteit te vervangen door meer creativiteit en voluntarisme, net zoals vele lokale bestuurders en gewone Vlamingen dat vandaag doen. Hoe gaat de regering die solidariteitsgolf omzetten

in een beleid dat het verschil maakt? Waar wacht zij op om de eigenaars die een van hun woningen tijdelijk of langer spontaan ter beschikking willen stellen van vluchtelingen, te attenderen op de socialeverhuurkantoren en oplossingen te zoeken voor de reglementaire belemmeringen? Misschien wordt daarmee ook wel een effect op langere termijn gecreëerd op het vlak van betaalbaar wonen.

De spreker besluit dat minister Homans wel eens de Margaret Thatcher van de Vlaamse politiek wordt genoemd. Zij krijgt nu de kans om tot de Vlaamse Angela Merkel te vervellen. Zij moet dan wel haar huiswerk opnieuw doen en een beter plan presenteren.

Voor *Peter Van Rompuy* verschilt deze migratiegolf van oorlogsvluchtelingen fundamenteel van alle eerdere, die bestonden uit economische migranten. Zijn fractie steunt de aanpak van de Vlaamse Regering voor een menswaardige opvang, met een snelle begeleiding naar taalkennis, integratie en werk. In ruil voor wat de Vlaamse overheid te bieden heeft, verwachten wij van hun een bijdrage aan onze samenleving: de taal leren, zich aanpassen aan normen en waarden, en zich werkwilbig opstellen. De bestaande structuren en de verhoging van hun capaciteit volstaan daarvoor. Een voorkeursbehandeling is niet wenselijk, deze mensen hebben dezelfde rechten en plichten. De budgettaire inspanning is belangrijk maar haalbaar.

Wat onderwijs betreft, is CD&V verheugd over de verlaging van de instapleeftijd in de OKAN-klassen naar 2,5 jaar. Op het vlak van werk is men blij met een snelle activering door de VDAB en hoopt men op een arbeidskaart na vier maanden. Heel wat vluchtelingen zijn inderdaad hoogopgeleid.

Nadia Sminate merkt op dat de aanhoudende vluchtelingenstroom vandaag de media domineert. Wat in gesprekken en op de sociale media steeds terugkeert, is dat de druk op de bestaande maatschappelijke structuren, waarvan de draagkracht grenzen heeft, onhoudbaar wordt. Het gaat hierbij niet alleen om staatsgrenzen, ook aan de beschikbare budgetten zijn er grenzen. Vandaag pleitte Marc Bossuyt nog voor een opvang dicht bij de regio van herkomst van de vluchtelingen en zelfs voor een controle van de binnengrenzen van Zuid-Europa. De spreker kan hem hierin geen ongelijk geven.

Of de vluchtelingen een meerwaarde betekenen voor onze maatschappij, hangt vooral af van onze omgang met hen. Het is in elk geval een opdracht om asielzoekers tijdelijk opvang te bieden, maar eens ze erkend zijn als vluchteling wordt het verhaal anders. Dan moet men met die mensen aan de slag gaan, zoals met andere Vlamingen, zonder hen te promoveren tot A-burgers en van de huidige Vlamingen B-burgers te maken. Bij die laatsten zijn er evengoed mensen die moeten rondkomen met een leefloon en zij dreigen de dupe te worden van de voorrang die sommige partijen aan vluchtelingen willen toekennen, zoals bijvoorbeeld bij de toekenning van sociale woningen. Waarom stelt men anders een verhoging van het plafond van versnelde toewijzing met 5 percent voor? Dat is een verkapte vorm van voorrang verlenen. Dit wil de spreker niet uitleggen aan de 78.000 mensen die vandaag op een sociale woning wachten en die een aantal plaatsen op de wachtlijst zouden zakken. Het bouwen van nieuwe sociale woningen duurt gemiddeld vijf jaar en biedt dus geen snel soelaas. Voor erkende vluchtelingen moeten dezelfde regels gelden als voor alle andere Vlamingen.

Wat inburgering betreft, moet prioritair ingezet worden op taalverwerving. Vanwege de te verwachten capaciteitsproblemen is het verstandig om ook privé-initiatieven te betrekken. Het lid suggereert om infrastructuurproblemen met de lokale besturen te bespreken, bijvoorbeeld om 's avonds leegstaande (school)gebouwen te gebruiken. Snel starten met onderwijs is evident. Een

taalbad voor kleuters is weliswaar goed, maar men moet hen wel zo vlug mogelijk mee laten stromen met de andere kinderen.

De spreker waarschuwt nog voor een versnelling van de eerste opvang door de reductie van de registratie tot de naam. IS heeft zelf gezegd dat duizenden Syriëstrijders zich in de vluchtelingenstroom hebben gemengd.

Tot slot sluit mevrouw Sminate zich aan bij de nadruk die de minister legde op het verschil tussen asielprocedure en erkenning, en pleit ze nogmaals tegen nieuwe structuren en instrumenten en een exclusieve behandeling van een erkende vluchteling.

Voor *Tom Van Grieken* is de linkerkzijde de trappers kwijt met haar grenzeloze solidariteit en tolerantie. Dat ze daardoor elk ander beleid als rechts en kordaat doet uitkomen, maakt het geluk uit van de regering. In werkelijkheid is het beleid verre van kordaat. België is een van de meest gastvrije landen in Europa, hoewel de grootste meerderheidspartij net minder migratie beloofde. Vlamingen zijn echter niet gebaat met deze invasie van gelukzoekers uit moslimlanden. In een recente peiling van iVOX zegt 79% van de Vlamingen dat Vlaanderen niet meer asielzoekers moet opvangen.

De spreker wijst op de demografische gevolgen van de huidige asielgolf. In heel wat steden is al de helft van de bevolking van allochtone origine, in heel Vlaanderen is een op drie kinderen onder de vijf van allochtone afkomst. Er worden in België minder kinderen geboren dan er mensen bijkomen. Het beleid maakt van Vlaanderen een multiculturele chaos waarop de islam meer en meer zijn stempel drukt. Daarbij komt de oververtegenwoordiging van allochtonen in de criminaliteitscijfers en het risico dat er bij de nieuwe migranten mensen zijn met minder goede bedoelingen.

De vluchtelingenstroom heeft een belangrijke budgettaire impact. Het gaat om forse bedragen maar precieze cijfers worden pas beloofd bij de volgende begrotingsopmaak. Daarbij herinnert het lid aan de inspanningen die van de bevolking werden gevraagd om de vorige begroting in evenwicht te brengen. Europa zet de kranen open en België doet mee, maar het Vlaanderen dat moet dweilen, heeft vandaag nog steeds geen idee van de kosten.

Bekend is wel dat 20.160 vluchtelingen zich in Vlaanderen zullen vestigen. Het agentschap Integratie en Inburgering berekende dat minstens 83 miljoen euro extra nodig is om die vluchtelingen een inburgeringstraject aan te bieden. Dat is het dubbel van de vermindering van het budget van De Lijn, die heeft geleid tot hogere tarieven, en acht keer zoveel als de besparing in het basisonderwijs, die leidde tot het optrekken van de maximumfactuur. Voor de VDAB wordt de kostprijs geraamd op minstens 40 miljoen euro. Nu weet men waarom er bespaard werd: om de asielfactuur te betalen.

Wat de inburgeringstrajecten betreft is het voor Vlaams Belang geheel onaanvaardbaar dat de kosten voor cursussen volledig opgehoest worden door de Vlaamse belastingbetaler. Voor de nieuwkomers is alles gratis, terwijl de Vlamingen voor alles meer moeten betalen. De fractie stelt voor om komaf te maken met de gratis inburgering en de nieuwkomers een bijdrage te laten betalen. Niet alle asielzoekers verkeren in armoede. Voor wie te weinig middelen heeft, kan men, zoals in Nederland, een stelsel van leningen ontwikkelen.

Dat minderjarige nieuwkomers onderwijs krijgen, is de evidentie zelf. Toch las de heer Van Grieken enkele verontrustende uitspraken. Zo heeft de platformtekst 'Leren door maatschappelijk engagement' van minister Crevits en de Vlaamse Hogescholenraad het over de inbedding in de lerarenopleiding van taalklassen

voor anderstaligen en huiswerkbegeleiding bij asielzoekers. Zullen ze binnenkort ook moeten leren assisteren bij het Offerfeest? Studenten zullen dus verplicht worden multicultureel maatschappelijk werk te leveren. Wat als een student dat niet wil, bijvoorbeeld omdat hij afkomstig is uit een wijk waar de massa-immigratie toch niet alle geweldige gevolgen heeft die hier geproclameerd worden? Dergelijke regels horen voor de heer Van Grieken thuis in totalitaire staten en niet in een democratie.

Ten vierde kaart de spreker het risico van discriminatie van Vlamingen ten gevolge van de asielcrisis aan. Vlaanderen moet solidair zijn met de vreemdelingen, maar de regering slaagt er niet in haar plicht te vervullen tegenover de bejaarden, de gehandicapten, de mensen op wachtlijsten. De linkse oppositie vervalt in een opbod van hulp aan vluchtelingen, terwijl het zonneklaar is dat de gewone Vlaming het slachtoffer ervan zal worden. Een sociale woning die toekomt aan een vluchteling, kan niet meer aan een behoeftige Vlaming toegewezen worden. Hetzelfde geldt voor een vacante betrekking. Dat is geen rechtse praat, zelfs Etienne Vermeersch heeft nu blijkbaar het licht gezien: hij zegt dat Vlaanderen die mensen niet nodig heeft. Om de sociale zekerheid in stand te houden, zijn grenzen nodig. Ter illustratie verwijst de heer Van Grieken naar de alleenstaande moeder met dochtertje die haar OCMW-noodwoning halsoverkop moest verlaten voor drie Syrische vluchtelingen.

Volgens de pers zal huisvesting het meest nijpende gevolg zijn van de vluchtelingencrisis. Voor Vlaams Belang is het evident dat vluchtelingen en asielzoekers die in hun land een eigen woning hebben, geen recht hebben op een sociale woning. Zo staat het ook in de Wooncode. Nu zijn er duizenden allochtone sociale huurders die in het buitenland een woning bezitten, maar er geen aangifte van doen. Een onderzoek van de Koning Boudewijnstichting heeft aangetoond dat 60 percent van de hier verblijvende Marokkanen hun woning in het buitenland niet aangeeft. Minister Homans neemt genoeg met een verklaring op eer en weigert te controleren. Zo gedooft de Vlaamse Regering fraude. Vlaams Belang vraagt de regering dan ook dringend werk te maken van eigendomscontroles in het buitenland.

Vlaams Belang vreest bovendien dat bij de toewijzing van sociale woningen massaal voorrang zal worden gegeven aan vreemdelingen. Volgens de Vlaamse Wooncode is het immers mogelijk om met medewerking van het OCMW woningen versneld toe te wijzen aan personen die in bijzondere omstandigheden van sociale aard verkeren. De gemiddelde wachttijd is al drie jaar. Voor Vlaams Belang is het onaanvaardbaar dat behoeftige Vlamingen ten gevolge van de vluchtelingenstroom helemaal geen kans meer maken op een sociale woning. Daarom moet de Vlaamse Regering verbieden dat vluchtelingen bij voorrang ondergebracht worden in sociale woningen. De sociale voorzieningen moeten in de eerste plaats ten goede komen aan de Vlaamse behoeftigen.

Kortom, Vlaams Belang vraagt om karig te zijn met sociale voordelen allerhande voor vluchtelingen. Mensensmokkelaars en potentiële migranten zijn perfect op de hoogte van het beleid hier voor zogenaamde vluchtelingen. Hoe meer sociale voordelen, hoe meer de aantrekkingskracht als immigratieland toeneemt. Gratis bestaat niet, ook niet-Vlamingen moeten de kosten dragen van de immigratie, onder meer door te betalen voor de inburgeringscursussen, net als in Nederland. Voorts moeten er garanties zijn dat Vlamingen niet gediscrimineerd worden bij de ondersteuning van vluchtelingen. 'Eigen volk eerst' moet een basisprincipe van het beleid zijn.

3. Antwoorden van de Vlaamse Regering

Minister *Liesbeth Homans* heeft nooit gezegd dat Groen of sp·a een pleidooi gehouden hebben voor de voorrang inzake sociale huisvesting, maar in een Belgabericht hebben andere partijen en organisaties daar wel degelijk toe opgeroepen door het contingent van 5 percent dat nu bij voorrang kan gegeven worden aan mensen in precaire situaties, op te trekken naar 10 percent. Voorrang geven aan vluchtelingen is niet wettelijk, maar ook principieel niet te verantwoorden. De minister zal dat dan ook niet doen.

Verschillende sprekers hebben opgemerkt dat het luik 'huisvesting' ontbreekt in het plan van aanpak van de Vlaamse Regering. Huisvesting is echter een markt, met 70 percent eigenaars, 20 percent huurders op de private markt en 10 percent sociale huurders. Een erkend vluchteling heeft een inkomen uit arbeid of krijgt een leefloon en heeft dus dezelfde financiële mogelijkheden als elke Vlaming. De minister acht het vreemd dat bepaalde denksporen net nu gelanceerd worden. Zo betekent een huursubsidie voor iedereen een uitgave van een onhaalbare 200 miljoen euro per jaar. Dat wil niet zeggen dat er geen bijkomende inspanningen nodig zijn. Net daarom zet minister Vandeuren extra in op woonbegeleiding door gespecialiseerde maatschappelijke werkers voor diegenen die dat nodig hebben.

Wat de capaciteit betreft, merkt de minister op dat de ruimte in Vlaanderen schaars is en dat blijven bouwen geen optie is. De minister verwijten dat er niet snel genoeg sociale woningen bijkomen, snijdt alleszins geen hout: de oplevertijd is vier tot vijf jaar terwijl ze nog maar één jaar minister is. Wie langer dan vier jaar op een sociale woning moet wachten, krijgt een huursubsidie. Het is onbetaalbaar en onverantwoord om dat uit te breiden tot iedereen, zeker voor diegenen die er voorheen geen recht op hadden.

De minister illustreert het beleid met enkele cijfers: in 2012 waren er 2912 rechthebbenden op de huurpremie, in 2014 ging het om 6752 personen. Mensen die een onbewoonbare woning verlaten of slachtoffer zijn van huisjesmelkerij en dergelijke, krijgen een huursubsidie: in 2012 ging het om ongeveer 10.000 personen, in 2014 om 11.500. Zeggen dat de Vlaamse Regering niet investeert in sociaal wonen, is oneerlijk: in 2010 ging 425 miljoen euro naar bouwen en renovatie, in 2015 gaat het om een recordbedrag van bijna 800 miljoen euro.

Leegstaande sociale woningen worden al tijdelijk gebruikt, onder meer voor reguliere winteropvang van dak- en thuislozen. Leegstand heeft echter redenen. Ofwel gaat het om frictieleegstand, beperkt tot enkele weken ten gevolge van een verhuizing, ofwel is het structurele leegstand, nodig voor renovatie. Die is noodzakelijk aangezien het sociale woonpatrimonium verouderd is en de energiefactuur vaak hoger is dan de huur. Kiezen voor tijdelijke opvang in die panden, betekent dat men renovatie en energie-efficiëntie verwaarloost.

De OCMW-voorzitter van Antwerpen heeft inderdaad gezegd dat sommige gemeenten al genoeg hebben gedaan, maar dat deed ook de OCMW-voorzitter van Oostende. Dat ging echter over de noodopvang tijdens de asielpprocedure. Antwerpen is niet zo naïef te denken dat mensen zich er niet zullen vestigen. De lokale opvanginitiatieven in Antwerpen herbergen vandaag al 1700 mensen.

De mogelijkheid van een verklaring op eer over eigendommen in het buitenland is niet nieuw. In bepaalde landen, ook in niet-oorlogsgebieden, is het vaak zeer moeilijk te achterhalen of iemand een eigendom heeft, omdat die landen bijvoorbeeld geen kadaster hebben. In oorlogsgebieden als Syrië of Irak is het daarenboven moeilijk te weten of de eigendom nog bestaat of geconfisqueerd is. De minister wil die voorwaarde echter niet schrappen voor bepaalde groepen en

laten bestaan voor andere. Dat zou discriminatie betekenen. Nu al is er een ongelijke behandeling omdat voor sommige groepen, waaronder de eigen bevolking, het wel gemakkelijk te achterhalen is of ze een woning hebben omwille van het perfect werkende kadaster.

De gemiddelde huurprijs op de private markt is gestegen: in 2011 ging het om 529 euro, in 2012 om 539 euro, in 2013 om 549 euro en in 2014 om 552 euro. Pas in 2014 leidde dat tot consternatie, toen de prijs overigens minder steeg dan de andere jaren. De huurkost is een zorg van de oppositie maar ook van de regering. De minister benadrukt opnieuw het belang van woonbegeleiding waar meer op ingezet wordt.

De minister is een grote fan van de SVK's. Die kantoren zijn afhankelijk van private eigenaars die hun woningen aan sociale prijzen verhuren. Ze worden al gefinancierd op basis van het aantal private woningen dat ze in verhuur geven. Het is niet omdat de kantoren meer middelen krijgen, dat er ook meer eigenaars hun woningen ter beschikking stellen. Het komt er dus op aan eigenaars meer vertrouwen te geven in de SVK's en hen op de voordelen te wijzen, zoals een contract voor negen jaar. Met de lokale besturen is er nu een bekendmakingsactie opgezet.

De kost van inburgeringstrajecten is redelijk gemakkelijk te berekenen. Erkende vluchtelingen zijn verplicht dat traject te volgen omdat het derdelanders zijn. Het agentschap schat dat er, na aftrek van een klein percentage vrijgestelden onder meer om medische redenen, 20.160 extra verplichte inburgeraars zullen zijn. Een volledig traject met maatschappelijke oriëntatie, trajectbegeleiding en NT2 kost 4100 euro. Dat bedrag maal 20.160 levert 82.656.000 euro op. Afhankelijk van de duur van de asielprocedure en praktische beslommeringen, zal dat bedrag gespreid worden over het einde van 2015, maar vooral 2016 en mogelijks ook nog 2017. Die middelen komen bovenop het huidige budget. De 40 miljoen waar de raad van bestuur van de VDAB voor pleit, is niet inbegrepen bij Inburgering.

Knelpunten zijn niet alleen dat de lessen vaak overdag doorgaan waardoor de werkenden moeilijk les kunnen volgen, maar ook dat er te weinig lokalen zijn. Het valt dus zeker te overwegen om, in samenwerking met de lokale besturen, na te gaan waar er leslokalen leeg staan.

Eens erkend, krijgt een persoon alle rechten van een Vlaamse burger. Daarenboven krijgt hij kansen, onder meer om Nederlands te leren. Zeggen dat de plichten groter zijn dan rechten, gaat dus niet op. Een erkende vluchteling krijgt een zeer grote solidariteit waar mensen zich vragen zouden bij kunnen stellen.

Wie niet hoog opgeleid is, vindt niet zo gemakkelijk werk. Dat is altijd zo geweest en niet nieuw ten gevolge van de asielcrisis. Dat betekent echter niet dat de instrumenten niet werken. Zeker op het vlak van werk leveren initiatieven als Nederlands op de werkvloer mooie resultaten op. Wie een asielprocedure aanvat, kan onmiddellijk Nederlandse les volgen, hetgeen toch de kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Noch Wallonië, noch Brussel kennen verplichte inburgering. Er mag dus wel degelijk iets in ruil gevraagd worden, aldus de minister.

Tom Van Grieken heeft weinig over het Vlaamse niveau gesproken. Hij doet alsof staatssecretaris Francken zelf op Zaventem staat om vluchtelingen te ronselen. Dat debat hoort thuis in een andere assemblee. De vergelijking met Nederland gaat niet op omdat inburgering daar niet verplicht is, enkel de taaltest is dat. Wat verplicht is, hoort niet betalend te zijn. Wie een dienst vraagt, moet daar wel voor betalen. In Nederland is de test verplicht, maar hoe iemand de taal

verwerft, is vrij. Taalles is daar dus wel betalend. Beide systemen zijn niet met elkaar te vergelijken.

Dat Tom Van Grieken op een populistische manier het verhaal van de alleenstaande moeder in Malle misbruikt, maakt de minister boos. Omdat het OCMW geen noodopvangwoning ter beschikking had, kreeg de vrouw een LOI-woning ter beschikking. Het OCMW had daarvoor toestemming gevraagd aan Fedasil. Nu heeft ze een sociale woning gekregen, en is de LOI-woning terug beschikbaar voor asielzoekers.

Met de voorrang via het OCMW bedoelt de heer Van Grieken allicht het éénpercentcontingent dat elke SHM buiten stelsel, dus de wachtlijsten voorbijstekend, kan beschikbaar stellen. Het éénpercentcontingent is echter overal opgebruikt. Zeggen dat het voor vluchtelingen gebruikt wordt, is dan ook larie.

Minister *Hilde Crevits* legt uit dat mensen die pas aankomen de eerste dagen tot rust moeten kunnen komen. In de doorgangscentra waar men slechts enkele weken verblijft, wordt nog geen onderwijs door scholen aangeboden. Het Rode Kruis verzorgt daar ter plaatse wel vaak onderwijs en kinderopvang. Dat is nog niet het OKAN-onderwijs dat pas later in de school plaatsvindt. In een centrum als bijvoorbeeld Sijsele is het moeilijk om al structureel onderwijs aan te bieden.

Monitoring en contact met de federale overheid zijn absoluut nodig om ervoor te zorgen dat elk kind onderwijs kan genieten. Gezinnen kunnen zich vestigen in Vlaanderen waar ze willen, maar de minister sluit niet uit dat de capaciteit in het onderwijs een beslissende factor zal zijn. Er bestaat een inventaris van de vrije plaatsen voor OKAN. Daarnaast is het nodig dat extra scholen met OKAN starten. Om die reden biedt de Vlaamse Regering nu de mogelijkheid om dat tijdens het schooljaar te programmeren.

Groen pleitte ervoor OKAN aan te bieden voor mintwaalfjarigen, maar het kan al vanaf vijf jaar. In tegenstelling tot mevrouw Sminate vindt de minister dat taalbaden niet vroeg genoeg kunnen starten. De kleuterparticipatie in Vlaanderen is heel hoog. Voor nieuwkomers, zeker uit landen waar kleuteronderwijs minder belangrijk is of niet bestaat, is het een drempel hun kind naar school te brengen. In heel wat kleuterscholen zijn er al taalbaden, maar als de toevloed te groot wordt, zou het kunnen dat er iets extra's nodig is voor de nieuwkomers. De leeftijdsgrens is echter nog niet verlaagd, men wil eerst afwachten hoe een en ander evolueert. In de lagere school worden de kinderen niet uit de klas gehaald voor extra taallessen, dat gebeurt enkel in het secundair onderwijs. In de lagere school zijn er extra uren waarin specifiek taalonderwijs wordt gegeven.

De minister heeft begrip voor het pleidooi van ruimere onthaallessen dan enkel over taal, maar taalverwerving is nodig om geen extra achterstand op te lopen en is prioritair om te kunnen functioneren in de klas. OKAN is een tijdelijk aanbod voor de eerste maanden, maar daarna zijn er nog heel wat ondersteuningsmogelijkheden voor scholen met kinderen waarvan de ouders het Nederlands niet machtig zijn, zoals vervolgcoaches, werkingsmiddelen en omkadering. Er zijn drie lopende circuits.

Jo De Ro stelde voor om te sensibiliseren over de inrichting van OKAN. De minister zat op 25 augustus 2015 reeds samen met de netten en de koepels om met hun scholen na te gaan waar OKAN kan ingericht worden. Tot voor kort was de minister terughoudend om nieuwe programmaties in te richten, maar nu zal ze dus soepel omgaan met nieuwe aanvragen, ook tijdens het schooljaar. Ten gevolge van het beleid van de voorbije jaren en de lagere instroom, is er

overigens nog capaciteit over, bijvoorbeeld vijftig plaatsen in de provinciale school in Gent.

Er werd gepleit voor een extra ondersteuning van de CLB's. Binnen de integrale jeugdhulp kan een bijkomend aanbod van Outreach voor traumabegeleiding worden ingericht. De hulp wordt vanuit Welzijn gecoördineerd, ook naar de scholen en de CLB's. Het heeft geen zin dat elk centrum een personeelslid bij krijgt. Heel wat hangt af van waar de mensen zich vestigen, waar de noden het grootst zijn. De LOP's kunnen voor een vlotte doorstroming zorgen. Waar er geen platform is, kan het lokaal bestuur die taak opnemen.

Heel wat hogescholen hebben zich bereid verklaard om onder andere in de opvangcentra waar mensen verblijven tussen de registratie en de erkenning de nodige hulp en ondersteuning te bieden. Het is positief dat dit gebeurt.

De minister huivert voor aparte netwerken van specialistleraren. Zij wil dat de gezinnen zich kunnen vestigen waar ze willen. Dat vergt misschien een nog betere verspreiding van OKAN-klassen over Vlaanderen.

NARIC komt maar in beeld als alle documenten in orde zijn. De universiteit oordeelt dan over de gelijkwaardigheid van de diploma's. Bij mensen uit oorlogsgebied is NARIC soepeler, maar er dient wel een test te gebeuren om na te gaan of de eindkwalificaties gelijk zijn. De universiteiten zijn het best geplaatst om die vragen op te stellen. Zo nodig zal daar extra personeel voor aangeworven worden. De minister wil nagaan of de procedure sneller kan, maar de lat moet wel gelijk liggen, een kwaliteitstoets is nodig.

Minister *Annemie Turtelboom* zegt dat de cijfers van de VDAB en het Agentschap Integratie en Inburgering het resultaat zijn van schattingen. Bijsturingen zullen sowieso nodig zijn. Het is kwestie van goed in te schatten wanneer en hoe lang de middelen nodig zullen zijn. Daarom is een monitoring belangrijk. Aan de heer Van Grieken meldt zij dat Vlaanderen er niet voor kiest de kop in het zand te steken. Mensen uit oorlogsgebieden die vluchten om humanitaire redenen krijgen niet alleen papieren, maar ook kansen op zelfredzaamheid, door taallessen, werk, inburgering en hulp aan te bieden. Zo blijft de situatie voor Vlaanderen beheersbaar in de hoop dat de internationale crisis zo snel mogelijk onder controle geraakt.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullende antwoorden

Matthias Diependaele stelt vast dat de Vlaamse Regering wel degelijk aan allerlei maatregelen werkt. Ten aanzien van Vlaams Belang en sp.a geeft hij mee dat men moet leren uit het verleden, zowel op Vlaams als op federaal niveau. Het is nodig de gebeurtenissen op een goede manier te begeleiden en dat doet staassecretaris Francken met zijn beleid. Er is een ontradingseffect, en het aanzuigeffect wordt weggenomen. De instroom kan zo beheersbaar blijven.

Het pleidooi van de heer Vandenbroucke heeft de spreker verontrust. Hij stelde dat Vlaanderen te veel de focus op de plichten legt. Ook hier moet men echter lessen trekken uit het verleden. Wat de arbeidsmarkt betreft, scoort Vlaanderen ondermaats, al is het nog slechter gesteld in de gebieden waar de PS al ettelijke jaren de plak zwaait. Vlaanderen scoort ondermaats omdat de migranten te veel aan hun lot werden overgelaten. Er werd vroeger inderdaad te weinig nadruk gelegd op het leren van de taal, op het zoeken van werk en het deelnemen aan de samenleving.

Er moet hen integendeel gevraagd worden om zich zo snel als mogelijk in te schakelen inzake taal, werk en samenleving. Dan hoeven ze niet te rekenen op

uitkeringen en kunnen ze zelfredzaam zijn. Dat is positief voor de hele samenleving. In eerste instantie kunnen ze volwaardig in de samenleving staan die hen onthaalt voor de tijd die ze in het land doorbrengen. Ook voor hun thuisland, waarnaar ze ooit terugkeren, is het een goede zaak. In de hoop dat daar ooit de vrede terugkeert, nemen ze iets positief mee terug. Het is tot slot vooral een positief punt voor de mensen zelf. Afhankelijkheid zoals de sp.a-ideologie die graag propageert, is niet goed voor mensen. Mensen staan doorgaans liefst op eigen benen en zijn graag zelf verantwoordelijk voor hun leven. N-VA en de Vlaamse meerderheid willen vooral die zelfredzaamheid en zelfstandigheid realiseren, en niet afhankelijkheid.

Joris Vandenbroucke vindt het voorgaande een overbodig pleidooi omdat hij zeker niet in twijfel trekt dat het om een verhaal van rechten en plichten gaat. Het lid wijst erop dat sp.a in de Vlaamse Regering mee het verplicht inburgeringsbeleid heeft goedgekeurd. Ook hij is voorstander van zelfredzaamheid. Hij verwerpt echter de stelling dat het zou volstaan om meer middelen te pompen in de reeds bestaande instrumenten, zoals voor de arbeidsmarkt, om de doelgroep zelfredzaam te maken. Wat betreft werk, was sp.a geen lid meer van de regering toen het doelgroepenbeleid werd afgebouwd, noch heeft zijn partij iets te maken met het feit dat er discriminatie op de arbeidsmarkt bestaat. Vanuit de oppositie is gepleit voor praktijktesten als garantie voor objectiviteit. Er is daarover een voorstel van decreet ingediend, maar dat is afgewezen. Dat is nochtans een instrument dat de lat voor iedereen gelijk legt, dat gelijke kansen waarborgt.

Ward Kennes stelt dat het voorliggende plan de vrucht is van heel wat zomerwerk. Het toont aan dat de Vlaamse Regering de structuren klaar heeft en dat een uitrol en opgedreven capaciteit mogelijk worden. Ook op de budgettaire aspecten is de regering zich aan het voorbereiden.

Normen en waarden moeten in voorliggend debat voldoende aandacht krijgen. Wat betreft de opvang van vluchtelingen zijn lessen getrokken uit de geschiedenis. Er is regelgeving en ook internationale wetgeving over gemaakt en die moet niet in vraag worden gesteld op het ogenblik dat de situatie acuter wordt. Dat mensen die vervolgd worden of vluchtelingen uit oorlogszones worden opgevangen, is essentieel voor de Vlaamse normen en waarden.

Het verhaal van de Vlaamse Regering gaat duidelijk uit van rechten en plichten. Men zit in die zin op koers. Wie in Vlaanderen aankomt, krijgt een ruim aanbod voorgeschoteld, maar daar staat ook heel wat tegenover.

Correcte informatie is evenzeer cruciaal en daar liep het in de voorbije tijd al eens mis. Ook dat is een zaak van normen en waarden.

Solidariteit vormt een ander aspect van dat kader: tussen landen en binnen Europa. De Europese constructie blijkt op dat punt te kraken. De solidariteit die wel speelt inzake andere punten zoals de structuurfondsen, wordt niet doorgetrokken naar de aanpak van de asielcrisis en de opvang van vluchtelingen. Ook binnen Vlaanderen is solidariteit nodig. Heel wat gemeenten doen al veel, maar het is absoluut nodig dat iedereen een steentje bijdraagt, ook op het platteland.

Een laatste facet is de waardigheid tussen Vlamingen en nieuw aangekomen medemensen. Het is 'gemakkelijk' om mensen tegen elkaar uit te spelen en te polariseren, zeker bij wie het wat moeilijker heeft. Dat wat men aan de ene geeft, van de ander wordt afgepakt, klopt niet. Vlaanderen is een solidaire samenleving die het opneemt voor de zwakkeren. Die koers moet men blijven aanhouden.

De voorbije jaren nam het aantal rechthebbenden op inburgering enorm toe door het invoeren van de verplichting. Nu komt er dus nog een extra boost bij. Daarmee dient te allen tijde rekening te worden gehouden. In het nieuwe jaar worden de nieuwe taaleisen A2 en de resultaatverbintenissen van kracht. Ook dat vraagt de nodige aandacht.

De lokale besturen worden als eerste geconfronteerd met de positieve energie die de crisis bij veel mensen opwekt. Heel wat mensen willen de handen uit de mouwen steken of geld storten en dat is van levensbelang. Die zaken worden liefst lokaal gekanaliseerd en georganiseerd, zoals huisvesting, inzameling van kleding enzovoort. Er zijn al 6000 LOI's en er wordt nog steeds gezocht naar locaties. De lokale besturen verdienen hiervoor een pluim op de hoed. Ook het verzorgen van contacten tussen de socialeverhuurkantoren en wie een woning ter beschikking wil stellen, moet lokaal worden geregeld. Voorts is het van belang dat de lokale besturen met hun vragen ergens terecht kunnen. De informatiekanaalen zijn vooralsnog heel divers – Fedasil, Vlaamse overheid, VVSG enzovoort – maar voor acute problemen buiten het financiële of structurele lijkt een vast aanspreekpunt voor de lokale besturen een zinvolle aanvulling.

Veiligheid is essentieel. Er leeft heel wat angst en de vele dramatische beelden doen het gevoel van onrust en onveiligheid nog toenemen. Screening van wie asiel zoekt, is uiteraard belangrijk. Dat iemand zich verstaanbaar kan maken, helpt het onveiligheidsgevoel al dempen. Inzetten op taal is derhalve een goede zet. Daklozen geven evenzeer een gevoel van onrust. Ook huisvesting is derhalve essentieel. Het aspect van correct informeren inzake veiligheid heeft een grote meerwaarde. Ook de rol van scholen en gemeentebesturen is niet te onderschatten. Ze kunnen de nieuwkomers en hun herkomst duiden en de verwachtingen helder stellen. Dat wekt vertrouwen.

Momenteel heeft de publieke opinie een compleet vervormd beeld over de internationale situatie: nu weer ziet men beelden uit Calais, dan weer dodelijke ongelukken op zee, om dan naar de Balkanroute te gaan of de migratiestromen via Mali. De situatie is niet opgelost op het ogenblik dat dergelijke zaken even uit beeld verdwijnen. In die zin is het Vlaams internationaal beleid van belang. De hulp aan mensen in vluchtelingenkampen in Turkije, Jordanië en Libanon nam de voorbije maanden af. Toch blijven de vluchtelingen daar vaak drie tot vier jaar. Als men daar niet blijft helpen, zullen er nog meer vluchtelingenstromen op gang komen. Algemeen wil de heer Kennes het Vlaams buitenlands beleid zien inzetten op preventie. Hij vraagt eventueel een tandje bij te steken. Men moet vooral de samenhang tussen wat al gebeurt steeds voor ogen houden.

Caroline Gennez heeft vandaag zaken gehoord die lang niet meer weerklonken in het Vlaams Parlement, zoals de kreet 'Eigen volk eerst'. Blijkbaar is er ook sprake van A- en B-burgers en werden karikaturen als 'de hangmat' en de 'open hand' gelanceerd. Het debat over mensen die sterven in de Middellandse Zee of op treinen worden gezet en met een nummer op de arm terug naar af gestuurd worden, moet met sereniteit, menselijkheid en rationaliteit gevoerd worden. Dat laatste houdt in dat er beleid gevoerd wordt in een samenwerkingsverband, tussen lokale besturen, Vlaamse en Federale Regering. De Vlaamse Regering krijgt alvast een pluim omdat ze werk heeft gemaakt van een ministerieel comité na de oproep ter zake van Groen en sp.a. Er is nu nog behoefte aan een taskforce ter versterking van de Vlaams-federale samenwerking.

Sp.a deed al voorstellen om, zonder voorkeursbehandeling, drempels weg te nemen. Wat diploma-erkenning betreft, loopt Vlaanderen achter op andere landen. Na erkenning kan binnen vier maanden een aanvraag tot erkenning bij een instelling voor hoger onderwijs worden ingediend. Het lid dringt erop aan die termijn in samenspraak met de universiteiten en hogescholen te laten

respecteren. Ook de werkgevers blijken klaar om de arbeidsmarkt te dynamiseren en drempels weg te werken.

De elders verworven competenties moeten in kaart worden gebracht. De Vlaamse Regering schroefde echter de attestering van de elders verworven competenties terug en sluit de testcentra. Er zijn een aantal beroepsprofielen afgebouwd. Het lid vraagt om in die zin een tandje bij te steken, mede ter wille van de Vlaamse werkgevers en om voor de doelgroep drempels op de arbeidsmarkt weg te werken.

Mensen die hier toekomen, hebben niet de ambitie om zich in een hangmat te installeren. Ze hebben alles achtergelaten om aan een toekomst te bouwen. Ze hebben dan ook recht op gelijke kansen om aan de slag te gaan en voor hun kinderen in het onderwijs. De versoepeling van de procedure voor OKAN-erkenning is een positieve stap, maar tegelijk ondersteunt het lid de vraag van scholen om die uren zoveel mogelijk te bundelen. De OKAN-uren worden vooralsnog toegekend aan schoolbesturen die enkele schooltjes onder hun hoede hebben en ze dan inzetten voor enkele uurtjes bij de instroom van luttel nieuwkomers. Bundeling en effectieve begeleiding die verder gaat dan een korte tijdspanne lijkt aangewezen.

Qua inburgering wordt 83 miljoen euro extra uitgetrokken. Dat lijkt inderdaad nodig. Tegelijk wil minister Homans het aanbod van NT2 door privépartners laten versterken. Zal de Vlaamse Regering dan privétaalonderwijs Nederlands aan nieuwkomers, bijvoorbeeld via Berlitzscholen, gratis doen verstrekken of wordt in subsidiëring voorzien? Het aanbod zou immers gratis moeten zijn, zoals voor het publieke aanbod.

De VDAB vraagt dat in 40 miljoen euro extra wordt voorzien voor de capaciteitsversterking. Waarvoor wordt dat geld punctueel gebruikt?

Hoe komt het dat men er niet in slaagt om, niettegenstaande een wetsvoorstel dat kamerbreed kan worden goedgekeurd en ondanks het akkoord van de sociale partners, de aflevering van arbeidskaarten C terug te brengen van zes naar vier maanden? Daarmee zou ook de Vlaamse Regering sneller en proactief werk kunnen maken van een activering en het genereren van een aanbod.

Tom Van Grieken betreurt dat minister Homans amper Vlaamse bevoegdheden heeft gehoord, want hij heeft er zeker vijf vermeld. Voorts hoort hij minister Turtelboom opperen dat er slechts twee manieren zijn om te reageren: ofwel maakt men budget vrij voor de migratieproblematiek ofwel doet men helemaal niets. Er is echter een tussenweg die ook Oostenrijk bewandelt: grenzen stellen aan de solidariteit en aan wat het land kan doen.

De spreker is ook ingegaan op de verklaring dat men in het land van herkomst geen woning heeft. Die bezorgdheid deelt de minister blijkbaar. Het is wel degelijk een Vlaamse bevoegdheid.

Vlaams Belang meent dat er sprake is van discriminatie: voor asielzoekers kan wel snel extra budget vrijgemaakt worden, wat lang niet zo simpel blijkt als het om de eigen bejaarden of personen met een handicap gaat.

De spreker stelt dat inburgering in Nederland wel degelijk verplicht is: niet alleen is taalkennis verplicht, nieuwkomers moeten zich ook verdiepen in de Nederlandse samenleving. Als ze niet slagen in een examen, heeft dat consequenties, in Vlaanderen veel minder. Voor N-VA luidde het dat gratis niet bestaat, maar dat blijkt wel te bestaan voor migranten. De heer Van Grieken concludeert: hoe meer N-VA, hoe meer nieuwe Vlaamse asielzoekers.

An Moerenhout ziet inzake evenwicht tussen gelijke rechten en plichten het grootste hiaat bij het woonbeleid. Men beperkt zich vooralsnog tot woonbegeleiding, maar naar wat? De woonruimte is beperkt in Vlaanderen en bijbouwen is geen oplossing. Hoe denkt men dan de capaciteitstekorten op te lossen? Het beleid zou niet gefaald hebben en minister Homans stelt nog maar één jaar minister te zijn, maar Groen meent dat falen te zien in het feit dat er 94.000 mensen op de huurmarkt met het water aan de lippen zitten, terwijl N-VA al zes jaar in de regering zit. Falen doet men inzake de huurpremie, met niet 6000 rechthebbenden, maar wel 100.000, waarvan slechts 6000 die premie krijgen. Er wordt wel degelijk bespaard op sociale woningen, zo'n 15 percent per jaar. Het tijdspad is immers verlaat.

Wat betreft de tijdelijke verhuring van leegstaande panden, zou volgens de minister structurele leegstand nodig zijn. Dat klopt niet, stelt het lid. Er staan 10.000 sociale woningen structureel leeg en niet zomaar voor enkele maanden, maar doorgaans voor meer dan een jaar. Tweeduizend staan langer dan twee jaar leeg, duizend zelfs langer dan vier jaar. Ongeveer 1000 tot 1500 woningen zouden dus wel degelijk zes tot twaalf maanden kunnen worden vrijgemaakt, bijvoorbeeld wanneer men wacht op energetische renovatie. Wil de minister bekijken of tijdelijke verhuring dan wel versnelde renovatie mogelijk is om op korte termijn panden vrij te maken?

Over integratie bestaat onduidelijkheid. Groen ziet een onevenredigheid in de budgetten. Er wordt 83 miljoen euro extra vrijgemaakt voor inburgering, wat het budget voor 2016 op 144 miljoen euro brengt. Er waren in 2014-2015 123.000 cursisten. Als er in het volgende jaar 20.000 bijkomen, staat dat aantal op ongeveer 143.000 cursisten. Het bedrag lijkt dan niet evenredig, omdat er in het vermelde jaar 61 miljoen euro is uitgetrokken. Er komt een verdubbeling van het budget, terwijl er slechts een vijfde meer cursisten is, met een bedrag van 1400 euro per cursist. Waaraan wordt dan de rest gespendeerd? Tegelijk werd eerder een bedrag van 683 euro per inburgeringstraject genoemd. Kan de minister dit uitklaren?

De lokale besturen krijgen heel wat taken en verantwoordelijkheden doorgeschoven. Ze mogen ondersteuning verwachten. Hoe zal dat gebeuren: budgettair, door de installatie van een toegankelijk aanspreekpunt of door informatieverstrekking?

Björn Anseeuw is blij met de vele concrete maatregelen die de Vlaamse Regering vooropstelt. Heel wat reeds bestaande structuren en instrumenten werken al goed en men hoeft het warm water dus niet opnieuw uit te vinden. Bepaalde kritiek vanuit de oppositie begrijpt hij dan ook niet: men stelt dat het louter om boekhoudkundige ingrepen zou gaan, om het bijpompen van geld. De heer Vandenbroucke doet dan evenwel zelf een boekhoudkundige suggestie, namelijk om meer geld in de SVK's te pompen. Met zo'n suggestie spant hij echter de kar voor het paard.

Mevrouw Moerenhout suggereerde leegstaande sociale woningen kort te verhuren. Zij zag twee mogelijkheden: ofwel renoveren ofwel laten leegstaan. Er is echter nog een derde optie die al is aangebracht door minister Homans, namelijk het inzetten van die woningen voor winteropvang voor daklozen. Een woning kan maar voor één ding tegelijk gebruikt worden. Het doel is net zo positief en het sluit niet uit dat de woningen ook worden ingezet voor nieuwkomers. Een apart systeem op poten zetten, lijkt niet aangewezen.

Meer inzetten op de huurpremie vindt de heer Anseeuw een helemaal onbegrijpelijke insteek, aangezien een erkende vluchteling niet meteen beter wordt van een premie waarop men pas na vier jaar aanspraak kan maken. Alternatief is dan een

schrapping van die termijn en iedereen onmiddellijk toegang geven tot de premie. Dat geeft echter een budgettair probleem. Bijkomend pervers effect daarvan is dat de enorme uitbreiding van die doelgroep en het recht op de premie een opwaartse druk op de huurprijzen creëert, terwijl juist Groen die al te hoog vindt. Hoe zit het dan met die suggestie?

Jo De Ro stelt vast dat inzake de OKAN-klassen er enig overschot is, doordat de klassen in de voorgaande jaren zijn afgebouwd. Algemeen op Vlaams niveau kan dat kloppen, maar met het oog op de collectieve opvang is het belangrijk dat de cijfers van het ministerie van Onderwijs, door LOP's en lokale besturen bezorgd, ook doorstromen. Bepaalde gemeenten creëren opvangcapaciteit, maar dat heeft slechts zin als er een goed traject in de buurt kan worden aangeboden.

Minister *Liesbeth Homans* hoort bij mevrouw Gennez niet echt weerstand tegen het inschakelen van privépartners voor taalonderwijs, maar wel een bezorgdheid over de kostprijs van de inburgeringstrajecten. Die blijven voor de betrokkenen gratis.

Aan de heer Van Grieken legt de minister nogmaals uit dat men in Nederland wel een test moet afleggen, maar dat de betrokkene zelf moet bekijken hoe men Nederlands leert. De inburgering in Nederland valt alvast niet te vergelijken met het traject in Vlaanderen.

Ten aanzien van mevrouw Moerenhout herhaalt minister Homans haar bekommernis over woonbegeleiding en benadrukt nog eens het belang daarvan. Ze stelt uit ervaring te weten dat de CAW's en middenveldorganisaties ter zake op heel wat expertise kunnen bogen en dat goed doen. Mensen begeleiden naar een geschikte woonst is belangrijk. Er is meer capaciteit nodig, dat erkent de minister graag, maar ze ziet die uitbreiding niet louter in de sociale woningsector.

Het recht op de huurpremie komt volgens de minister wel degelijk effectief toe aan 6752 mensen, terwijl mevrouw Moerenhout er eigenlijk voor pleit om iedereen vanaf de eerste dag dat ze op de wachtlijst voor een sociale woning komen, ook een huurpremie toe te kennen.

Structurele leegstand kan ook met onderliggende gezondheidsaspecten te maken hebben, zoals bij de Silvertopblokken in Antwerpen, die drie jaar leegstonden omdat ze vol asbest zaten. Niet elke vorm van leegstand kan als opportuniteit beschouwd worden om iets aan de tijdelijke huisvesting van de asielzoekers te doen.

Wat de kostprijs van inburgering betreft, ligt de financiering vrij gecompliceerd. De cursus maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding zijn ondergebracht bij de begroting Inburgering, terwijl NT2 bij Onderwijs zit. De 83 miljoen euro gelden voor alles samen en worden opgesplitst in de begroting. De middelen voor NT2 waren niet geoormerkt, maar zitten in de begroting van minister Crevits. Geheel naar wat het regeerakkoord stelt, zullen die worden overgezet naar Inburgering. Een opsplitsing van het bedrag voor een traject ziet er dan uit als volgt: van de 4100 euro komt 1717,25 euro bij Inburgering terecht en 2398,16 euro bij Onderwijs. De 600 euro waarnaar mevrouw Moerenhout refereerde, slaat louter en alleen op de trajectbegeleiding.

Minister *Hilde Crevits* is blij met de serene manier waarop het debat kon verlopen. Een bundeling van de middelen voor OKAN ziet de minister niet meteen zitten. Men kan de leerlingen al tellen per school of per scholengemeenschap: daarin is men vrij. Het lijkt haar belangrijk na te gaan hoe lokaal de beste afspraken kunnen worden gemaakt. Dat respect moet men opbrengen voor het lokale niveau. De enige beperking die geldt, slaat op het aantal leerlingen in het

secundair onderwijs voor men dat kan inrichten. Alles op één plaats bundelen, zou kunnen leiden tot een collectieve vestiging op één locatie en dat dient men te vermijden. De lokale inzichten zullen daar moeten spelen.

Aan de heer De Ro geeft de minister mee dat ze zeker wil controleren of de cijfers ter zake op elkaar aansluiten. Hij heeft het over de grote kampen, maar de minister heeft eind augustus 2015 aan staatssecretaris Francken een overzicht gevraagd van waar wat georganiseerd wordt. Het is niet eenvoudig om telkens bij de regering aan te moeten kloppen en te bekijken hoe bepaalde situaties aangepakt moeten worden. Er is zeer recent nauw overleg met het kabinet Francken geweest. Of er een nieuwe taskforce opgericht moet worden, maakt geen verschil, noch onder welke noemer er gewerkt wordt, zolang de kanalen maar open blijven. Soepel overleg moet mogelijk zijn om ook soepel in te spelen op de noden en vragen. En dat verloopt vooralsnog goed, verzekert de minister.

Een verdere versoepeling inzake OKAN-aanbod op basis van de grote opvanginitiatieven is mogelijk, met die bedenking dat wat betreft doorstroomopvanginitiatieven het de minister niet aangewezen lijkt. Men blijft dan slechts enkele weken en dan lijkt OKAN als instrument haar niet aangewezen. Het Rode Kruis neemt ter zake wel initiatieven om basistaal en -educatie aan te bieden. Waar men een tijdlang, maanden dus, verblijft in grote opvanginitiatieven, daar moet ook voor minister Crevits voldoende aanbod aan OKAN zijn. Daarom moet duidelijk zijn waar wat georganiseerd wordt en hoe de situatie evolueert. Wat dan weer gelinkt is aan de informatie vanuit de contacten met het federale niveau.

Jan HOFKENS,
voorzitter

Matthias DIEPENDAELE
Björn RZOSKA,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
EU	Europese Unie
Fedasil	Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers
IS	Islamitische Staat
KRC	Kinderrechtencommissariaat
LOI	Lokaal Opvang Initiatief voor asielzoekers
LOP	lokaal overlegplatform
NARIC	National Academic Recognition Information Centre
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OKAN	Onthaalklas Anderstalige Nieuwkomers
SHM	sociale huisvestingsmaatschappij
SVK	sociaalverhuurkantoor
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten